

Jorma Leppäahon kivi-kautisia tutkimuksia Rovaniemen

pitäjässä v. 1935 - 1936.

Kertomukseen kuuluu 12 karttaa (n:ot 1-18, 9 c-b ja 10-11)
ja valokuvat 12183-12224.

S i s ä l l y s:

=====

- S. 1 I. Niskanperän Niskan suuri asuinpaikka.
- S. 7 II. Niskanperän Kangaspellon asuinpaikka.
- S. 7 III. Niskanperän Jarkon suuri asuinpaikka.
- S. 8 IV. Niskanperän Rantatalon asuinpaikka.
- S. 9 V. Rautionsaaren Heikkilän eli Puistolan asuinpaikka.

I.

Niskan talon suuri asuinpaikka Niskanperän kylässä (Ali-korkalon suurkylää) Kemijoen Valajaskosken niskalla.

Lokakuussa 1934 lähetti tilallisenpoika Pauli Niska museoon hirvenpäällä koristetun kiviveitsen ym. ensiluokkaisia kivi-kauden löydöksiä (9972). Allekirjoittanut sai Muinaistieteelliseltä toimikunnalta tehtäväkseen suorittaa paikalla tutkimuksia. Tutkimukset suoritettiin 2-10/IX 1935 ja 24-26/VIII sekä 31/VIII - 5/IX 1936.

Niskan talo sijaitsee aivan Kemijoen Valajaskosken niskan länsirannalla. Rovaniemen Kemin maantieltä on taloon matkaa yli 3 km eteläsuuntaan. Talo on merkitty Suomen yleiskarttaan Niskalan nimellä. Rovaniemen seuduista ei ole olemassa suuremmissa koossa muuta kuin Maanmittaushallituksen arkistossa oleva jo vuosina 1850-53 piirretty kartta mittakaavaan 1/20000. Se on luonnollisesti aivan vanhentunut, mutta oheinen kopio-osa (kartta n:o 1) antanee Niskan talon sijainnista melko havainnollisen kuvan. Talo oli ennen muinoin Lanton torppa nimisenä matalammalla maalla, mutta kun tulva tuhosi sen joskus 1850-luvulla siirrettiin talo nykyiselle korkealle ja kuivalle paikalleen satakunta m etelämmäksi. Talon nykyinen ja muinainen sijainti selviää hyvin panoraamasta (12183-189) ja valokuvista 12190-91. Edellämainitulla vanhalla kartalla Lanton torppa on vielä entisellä paikallaan.

Kaivausalue I (1935).

Pauli Niska oli tehnyt löytönsä talon perunamaata ja keittiöpuutarhaa kiertävän kiviaidan sivuun joen puolelle uutta peltoa raivatessaan. Kuten pääkartasta (kartta n:o 2) ja panoraamasta sekä valokuvista (12191-192) näkyy löytökohta on josangon matalaa maata. Talon pohjoispuolella, vanhan Lanton kun-

naan ja nykyisen talon paikan välissä oleva tulvajänkä on löytökohtaa vain n. 1 m alempana ja löytöpaikan eteläpuolella ja sen tasoissa on lähteensilmä, joka on muuttanut maan ympäriltään kosteaksi jängäksi. Löytöpaikan ympärillä oleva kuiva maa oli jo ehditty kauttaaltaan kuokkia ylös. Kuokan nostaman maakerroksen syvyys oli n. 10 cm. Paikalle ruudutettiin 8 x 18 m suuruinen alue (ruudut A - D 1-9), jota sitten vielä laajennettiin $4\frac{1}{2}$ m:llä kaivausruudulla (linja E) niin että kaivetun alueen suuruudeksi tuli vähän yli 160² m². Sateet lyhensivät kaivausajan vajaaksi kuudeksi työpäiväksi. Siten tuli kunkin työpäivän osuudeksi n. 30² m². Ilman kartoitusapulaista kun olin muodostui kaivaus suureksi osaksi vain löytöjen talteenottamiseksi. Havainnot kiinteistä jäännöksistä jäivät perin vaillinaisiksi, sillä oli aivan mahdotonta yhtäaikaan valvoa kaivamista, ottaa valokuvia, pakata talteen alueen aivan erinomaisen runsaita löytöjä (yli tuhat alanumeroa päänumerossa 10158) ja sen ohella kartoittaa kiinteitä jäännöksiä. Ei voitu myöskään rajoittaa tutkittavan alueen laajuutta, sillä omistaja halusi ehdottomasti alueen pelloksi seuraavaksi kesäksi, joka olikin sangen ymmärrettävää sillä talon viljelykset eivät olleet erikoisen suuret.

Kulttuurimaakerroksen paksuus vaihteli alueella n. 10 - 49 cm:iin, joten siis kuokka oli jo varmasti vahingoittanut kiinteitä muinaisjäännöksiä. Suurin osa oli niistä kuitenkin säilynyt kuokan koskemattomissa. Kulttuurikerroksen paksuus eri ruuduisissa selvenee oheisesta pienestä punnituksesta ja "plaanikartasta" (kartta n:o 3). Kulttuurimaa oli paikalla hieman punertavaa ja nokea oli havaittavissa vain vähän ja aivan pohjimmaisena. Syy kulttuurikerroksen "värittömyyteen" on luonnollinen, sillä kevätulvat ovat lukemattomat kerrat huuhtoneet asuinpaikkaa ja liuottaneet kulttuurikerrosta. Maaperä asuinpaikalla on luonnostaan

saven ja kiven sekaista hiesua. Ruuduissa A 1 - E 1 pohjamaa oli jo luontaista kivikkoa.

Kiintopisteeksi valittiin luontainen maakivi kaivausalueen itäpuolella olevan vanhan ladon edestä. Ruudusta E 1 oli kiveen matkaa vain parisen metriä. Punnituskone asetettiin kiintopaalun päähän, joten kiintopisteen arvo 2,36 pysyi koko ajan muuttumattomana. Kiintopisteen korkeudeksi talon kohdalla olevasta Kemi-joen pinnasta saatiin osapuilleen 5 m. Kuten pääkartasta näkyy, kiintopisteen korkeudella kulkeva 0 m - korkeuskäyrä jakaa kaivausalueen vinottain kahtia niin että suurempi puolisko jää käyrän alapuolelle. Jotkut pintapunnitukset ovat yli metrinkin kiintopistettä alempana. Kaivausalue ei siis ole tullut sijoitettua korkeuskäyräin suuntaan vaan leikkaa niitä perin pahasti. Suunnan määräsi kuitenkin Pauli Niskan kuokkamaa ja kiviaita.

Kuten sanottu havainnot kiinteistä jäännöksistä jäivät perin vaillinaisiksi. Kodanpohjia ei havaittu, mutta sensijaan kyllä tulensijoja. Kiintoisin kohta oli ruudussa A 3. Päällimmäisenä, lähellä pintakerrosta oli kaunis kolmen suuremman kiven varaan rakennettu ja kolmion muotoinen liesikiveys. Sivujen mitat ovat 105 x 97 x 85 cm. Liesi on erikoiskartalla (N:o 4) ja valok. 12200. Liedestä otettiin profiili. Sitä tehdessä havaittiin, että lieden alla oli selvästi vanhempaa kulttuurikerrosta. Puolittain lieden alta paljastuikin sitten toinen muodoltaan epämääräinen liesikiveys, kooltaan n. 90 x 150 cm (kartta n:o 5 ja valok. 12201). Liedessä ja sen vieressä oli runsaasti löytöjä. Kulttuuri-
maan paksuus oli paikalla 50 - 60 cm ja pohjamaa oli selvästi kuopanteella.

Ruutujen A 6 - 7 - B 6 alueella oli samoin kaksi liettä, joista toinen oli selvästi toista korkeammalla ja toiselta sivultaan hieman päällä. Korkeusero oli n. 10 cm (kartta n:o 6). Ylemmän lieden läpimitta oli n. 80 cm ja liesi vaikutti sangen hajanaiselta. Alemman kiveyksen läpimitta oli n. 60 cm. Liesi oli aivan pienistä kivistä tiheään ladottu. Kummankin lieden paksuus ei ollut muuta kuin kymmenisen cm. Kaivausalueen reunassa ruutu-

jen A 7 - 8:n alueella oli n. 50 - 60 cm levyinen ja 130 cm pituinen epämääräinen kiveys (kartta n:o 6 ja valok. 12196). Sitä ei ehditty tarkempää tutkia. Ruudussa B 8 tavattiin n. 70 cm läpimittainen liesikiveys (kartta n:o 6 ja valokuva 12197). Kiveys oli paksuudeltaan n. 10 - 15 cm. Ruutujen A 3 - 5:n pohjamaassa todettiin kaikkiaan kolme kuopannetta kooltaan 90 x 35 x 18; 85 x 55 x 15 ja 65 x 45 x 22 cm. Kahdessa viimeksimainitussa kuopanteessa oli selvästi nokea. Tuhoutuneen lieden jäännöistä oli ruudussa B 4. Lieden läpimitta lienee ollut n. 60 cm. (Kuopanteista ja liedestä katso karttaa n:o 7). 75 x 50 cm suuruinen kuopanne oli ruuduissa D 6 - 7. Syvyys oli n. 18 cm. Kuopassa oli hieman nokimaata (Katso tarkemmin karttaa n:o 8 ja valokuvaa 12195). Komea liesikiveys tavattiin ruudussa A 6. Se ulottui osittain kaivausalueen ulkopuolelle. Kiveystä ei ehditty kartoittaa ainoastaan siitä voitiin ottaa 2 valokuvaa (n:ot 12199 ja 12202). Punnituskarttaan sen asema kyllä merkittiin. Mainittakoon vielä, että matalat nokimaa-kuopanteet olivat vielä ruuduissa A 9 ja D 4. Kumpikin kuoppa on merkitty punnituskarttaan.

Keittiöpuutarhaa ja perunapeltoa kiertävää kiviaitaa alettiin purkaa ja ajaa pois. Aidasta löytyi runsaanlaisesti kivi-esineitä. Ne ovat peräisin pellostä ja puutarhasta ja jo hieman korkeammalta eli 1 - 3 m korkeuskäyräin vaiheilta. Selostus tämän alueen löydöistä seuraa myöhemmin.

Kaivausalue II (1936).

Maanviljelijä Niska halusi yhdistää pelloksi tehdyn kaivausalue I:n ja kiviaidan toisella puolen olevan perunapellon (pelto I). Allekirjoittanut sai senvuoksi tehtäväkseen suorittaa paikalla lisätutkimuksia varsinkin kun Niskan löytöaineisto oli osoittautunut aivan erinomaisen antoisaksi. Tutkimuksen kohteeksi otettiin 4 x 10 m suuruinen alue kaivausalue I:n ruutujen A 3 - A 9:n kylkeen siten, että uuden kaivausalueen ruutu A 1

oli vanhan kaivausalueen ruudun A 3:n vieressä ja A 5 siis A A 7:n vieressä. Linjalla B, ruudun B 1:n viereen laajennettiin aluetta vajaan ruudun verran (B 0). Samoin linjaa B laajennettiin hiukan perunapeltoon päin siten että laajennus ruutu B 1:n kohdalla oli vain kymmenisen cm (ruutu C 2), mutta B 5:n kohdalla (C 5) jo yli 50 cm levyinen.

Kaivausalue II:n tutkimisessa käytin uutta ja eräissä suhteissa uhkarohkeata metodia: Huolimatta siitä, että seitsemänä² työpäivänä oli tutkittava vain n. 45 m² suuruinen alue, havaitsin kuitenkin heti, etten yksin pystyisi kartoittamaan kaikkia alueella esiintyviä kiinteitä muinaisjäännöksiä. Niskanperän alueen yleiskartan laatiminen ja aivan erikoisen valtavan löytö- materiaalin pakkaaminen jo yksistään veivät suuren osan ajastani. Löytöjen määrä tältä pieneltä alueelta on yli tuhat numeroa (10423:1-1029). Vastaava numeromäärä esim. etelä-suomalaisilla asuinpaikoilla edellyttää jo moninverroin suurempaa aluetta. Edellisen vuoden kaivauksissa kartoitustyö oli jäänyt sieltä täältä "repelöimiseksi". Jotta nyt tulisi edes jotain kunnan tuloksia päätin yksinkertaisesti olla välittämättä kaikista kiinteistä jäännöksistä paitsi niistä, jotka olivat pohjamaassa. Pintakerroksissa olevat kiinteät jäännökset eivät onneksi kuitenkaan olleet muuta kuin tavallisia enemmän tai vähemmän vahingoittuneita liesikiveyksiä, sentapaisia kuin esim. kartassa 6 Pohjamaasta sain sensijaan todella tuloksia.

Punnituskone voitiin kiinnittää samaan paaluun kuin edellisenä vuonna, joten kiintopisteen arvo 2,36 on kummallekin kaivausalueelle sama. Kulttuurimaan paksuus alueella vaihteli n. 20 - 40 cm. Se ei ylittänyt juuri missään neljäkymmentä cm. Kaivaus suoritettiin kolmena kerroksena joiden paksuus oli korkeintaan kaivauslastan terän pituus eli n. 10 cm. Eri kerroksista saaduista löydöistä viittaa vain pääluetteloon 10423.

Pohjamaahan asti päästessä tehtiin merkillinen havainto. Kulttuurimaa oli kuopanteilla, mutta sillätavoin, että pohjamaa muodosti kuopanteiden väliin selviä "harjanteita" joiden korkeus

oli n. 8 - 15 cm. Harjanteet näyttivät aluksi hyvin arvoituksellisilta, kunnes huomasin niiden olevan jäännöksiä kivikautisten rakennusten eli kotain seinäin perustuksista. Varmin kodanpohja paljastui ruutujen A 3 -5:n alueelta. Kartta n:o 9 b ja valokuvat 12208-15 antasivat kodanpohjasta riittävän selvän kuvan ilman sanojakin. Varsinkin valokuva 12213 on erikoisen havainnollinen. Koko kodanpohja olisi kai ollut osapuilleen hahmoiteltavissa, jos edellisen vuoden kaivaukset olisi voitu suorittaa paremmin. Silloin nimittäin ei pohjamaassa esiintyviä "harjanteita" ymmärretty kaivaa esiin. Kodan muoto on epävarma, mutta kuten kartasta näkyy, se on ollut paremmin 6 - kuin 4 - kulmainen. Kodan pohja on kuten kartasta näkyy kutakuinkin korkeuskäyrän suuntainen. Sisäpituus on vain n. 2,5 m. Leveyttä ei voi määritellä, sillä toinen sivuhan on kokonaan hävinnyt. Arvoituksellinen on parhaiten säilyneestä, luoteispuolisesta vallista itäsuuntaan pistäytyvä lyhyt jatko, joka puolestaan näyttää jatkuvan epämääräisenä luoteissuuntaan. Keskellä kodan pohjaa on ollut pieni sisäliesi. Liesi kohosi parikymmentä cm kodan pohjaa korkeammalle. Luoteispään muodosti kyljelleen asetettu 50 x 20 x 30 cm suuruinen kivi. Kaakkoispäästä liesi oli kokonaan särkynyt, mutta todennäköisesti on tässäkin päässä täytynyt olla suurempi tukikivi. Kodan sisältä saaduista löydöistä viittaa vain päälueetteluun 10423 ja karttaan n:o 9 b.

Toinen ja samalla meko varma kodanpohjan osa paljastui ruudusta B 5 ja osittain B 4:n ja vajanaisen "ruudun" C 5:n alueelta. 10 - 15 cm korkuinen harjanne kulki ruudun B 5:n poikki ruutuun B 4 kutakuinkin suunnassa koillinen - lounas. Liesikiveys oli samansuuntainen, suunnikkaan muotoinen ja kooltaan n. 40 x 65 cm. Molemmissa päissä oli suurempikokoiset kivet. Kartta n:o 9 b ja valokuvat 12216 - 17 antavat kodan jäännöksestä havainnollisen kuvan. Uskon että koko kodan pohja olisi ollut esiinkaivettavissa. Ajan ja varojen puutteessa työ oli kuitenkin jätettävä kesken. Kuten kartasta n:o 9 b näkyy harjanteen tapainen yhdistää molemmat edellä kuvatut kodanpohjat. Olisikohan mahdollista, että kumpikin on vain osana suuremmasta gammimaisesta kotakompleksista. Harjanteita tai valleja

oli muuallakin kaivausalueella. Esim. ruudussa A 2 oli erikoisen selvää ja hyvin säilynyttä vallia (kartta n:o 9 a). Kaivausalueen melkein koko eteläpuoli jäi kuitenkin ajan loppumisen vuoksi huolellisemmin tutkimatta.

Muut Niskan suurasuinpaikan löytökohdat.

Tutkimani alue muodostaa vain pienen murto-osan Niskan suuresta asuinpaikasta. Pääkarttaan (n:o 2) on merkitty talon piha-
piiristä ja sen ulkopuoleltakin satuja löytöjä. Varmaa on, että paikka on kivikaudella ollut asuttu sangen kauan ja että vanhimmat löydöt ovat jo niiltä ajoilta kun merivesi on vielä ulottunut näille maille. Mitään tarkempia koekaivauksia en ollut tilaisuudessa tekemään muuta kuin navetan edessä (10161:1-4). Se antoi negatiivisen tuloksen. Aivan erittäin vahva ja rikas on kivikautinen asutuskkerros selvästi pelto I:n alueella. Kiviaidan löydöt ovat kaikki siitä ja Niskan kertoman mukaan pellostä on aina muokattaessa noussut löytöjä.

II.

Oma ja erillinen asuinpaikka sijaitsee ns. Kangaspellolla talon päärakennuksesta n. 150 - 200 m pohjoisluoteeseen (10424:18-19 ja 29-30). Löydöt tulivat niin myöhään etten joutunut enään käymään löytöpaikalla. Kangaspelto on saman matalan jänkänotkelman itärannalla, joka erottaa Niskan asuinpaikan vanhasta Lanton kunnasta. Löytökohta on merkitty oikeiseen vanhaan Rovaniemen pitäjän kartan kopioon.

III

Kivikautinen asuinpaikka Rovaniemen pitäjän Niskanperän Jarkossa (Jarkko ei kuulu Alikorkalon vaan Muurolan suurkylään). Marraskuussa 1934 lähetti Kemijärven^{oen} itärannalla vastapäätä Niskan taloa olevan Jarkon talon poika Arvo Talvensaari Pauli Niskan kehoituksesta talon alueelta saatuja kiviesineitä, jotka todettiin

sangen arvokkaiksi (9990). Allekirjoittanut sai Niskan asuinpaikan tutkimisen yhteydessä tehtäväkseen tutkia myös Jarkon asuinpaikan. Työt Niskan asuinpaikalla sekä syksyllä 1935 että syksyllä 1936 osoittautuivat kuitenkin niin ylivoimaisen suuriksi, ettei varsinaisia kaivauksia Jarkon alueella saattanut ajatella vaan työt oli rajoitettava vain silmämääräisen tarkasteluun.

Jarkko on merkitty oheiseen vanhan Rovaniemen kartan kopioon (kartta n:o 1). Siitä, panoraamasta ja talon tonttialueen kartasta (kartta n:o 10) selviää Jarkon asema enemmittä selvityksittä. Kuten talon kartasta näkyy, löytöjä on tullut useasta kohdasta, mutta kuitenkin sellaisilta etäisyyksiltä, että talon koillinurkkauksesta saadut todennäköisesti ainoastaan edustavat yhtenäistä asuinpaikkaa. Päärakennuksen ja Valajaskosken välistä (valok. 12220), pihalta, samoinkuin niityltä päärakennuksesta n. 130 m itään saadut löydöt ovatkin vain tilapäisiltä vaikuttavia: kvartseja ja teelimiä. Edellämainittua ja nyt jo kokonaan pelloksi raivattua koilliskulmausta nimitetään Tallijängänkedoksi. Pellon raivauksessa on monissa kohdin niin Arvo Talvensaaren kuin hänen veljensä kuvausten mukaan osuttu tulensijan tapaisiin kiveyksiin. Valokuvissa 12221-12 on kuvattuna Tallijängänketoa. Se on suhteellisen tasaista ja sen korkeus Valajaskosken niskalta on n. 7 m. Alue viettää loivasti pohjoiseen koilliseen leveään notkelmaan päin. Notkelman korkeus Valajaskosken niskalta on n. 4 m. Kaiken todennäköisyyden mukaan asuinpaikka on siis ollut asuttu silloin kun vesi vielä on täyttänyt mainitun notkelman.

IV.

Kivikautinen asuinpaikka Rovaniemen pitäjän Niskanperän Rantatalon ("Kalle Niskan") maalla.

Virkamatkallani syksyllä 1935 sain Niskanperässä ostaa kaksi asuinpaikkaan viittaavaa löydöstä (10162:1-2) Rantatalon isännältä Kalle Niskalta. Hän oli löytänyt ne talon luota Kemijokeen viet-

täviltä peltosaroilta. Hän kertoi myös, että samoilta saroilta oli aikaisemminkin löytynyt runsaasti kiviesineitä, mutta kaikki ne olivat tuhoutuneet tulipalossa joitakin vuosia takaperin. Rantatalo sijaitsee aivan vanhaan Rovaniemen karttaan (kartta n:o 1) merkityn Karvon talon vieressä, mutta sen pohjoispuolella. Kuten ottamastani valokuvasta (12223) näkyy asuinpaikka sijaitsee useita metrejä Kemijoen nykyistä pintaa korkeammalla. Silmämääräisesti arvioin korkeuden yli 10 m. Kuten vanhasta Rovaniemen kartasta näkyy, asuinpaikka on lähellä Kemijoen ja Kuolajoen yhtymäkohtaa. Kalle Niska mainitsi myös osuneensa kynnöstöissä asuinpaikalle selviin tulensijain kaltaisiin kiveyksiin.

V.

Kivikautinen asuinpaikka Rovaniemen pitäjän Niskanperän Heikkisen talon maalla. (^Kkuolajoen)

Virkamatkoillani syksyllä 1935 ja 1936 sain Heikkisen talon isännältä Janne Heikkiseltä kivikautisia asuinpaikkalöydöksiä (10164 ja 10427). Ne olivat löytyneet talon edestä Kemijoen ja Kuolajoen yhtymäkohtaan päin viettäviltä peltosaroilta. Heikkinen kertoi paikalla olleen tulensijoja ja punaista maata. Kuten ottamastani valokuvasta (12224) näkyy asuinpaikka on silmämääräisesti katsoen vähintään puolentoistakymmentä m Kemijoen nykyistä pintaa korkeammalla. Heikkisen talon olen merkinnyt oheiseen vanhaan Rovaniemen karttaan (kartta n:o I).

VI.

Kivikautinen asuinpaikka Rovaniemen pitäjän Rautionsaaren (Muurolan suurkylää) Heikkilän eli Puistolän talon maalla.

Virkamatkalla syksyllä 1936 sain Raution saaren Heikkilän isännältä Etu Heikkilältä kivikautisia asuinpaikkalöydöksiä (10426). Heikkilä lähetti lisää löytöjä tammikuussa 1937 (10524). Esineiden mukana seurasi kopio talon kartasta johon löydöt olivat merkityt.

Kartta on oheisena. Puistolan talo sijaitsee mantereella vastapäätä varsinaista Rautionsaarta. ja aivan Kemin - Rovaniemen maantien vieressä. Löydöt ovat aivan talon pihapiiristä kuten esineiden löytötiedoista tarkemmin selviää. Nykyiseen vesirajaan on matkaa 400 - 500 m ja on asuinpaikka silmämääräisesti arvioituna n. 10 m Kemijoen pintaa korkeammalla. Paikalta on tavattu nokimaata ja tulesijoja ja valkoista kvartssia, siis varmoja asuinpaikan merkkejä.

Lopuksi haluan sanoa Perä-Pohjassa suoritettavista kivi-kauden tutkimuksista, että kun sinne vastaisuudessa jälleen lähetetään joku tutkija on hänelle varattava runsaasti aikaa, varoja sekä 1-2 kaivausapulaista. Jos joku ^{edellytyksistä/}noista puuttuu, tulee kaivauksista vain löytöjen keruuta ei muuta. Samalla Muinaistieteellinen toimikunta itse joutuu välillisesti syypääksi kiinteitten muinaisjäännösten hävittämiseen ilman, että tiede hyötyy niistä mitään. Laskelmieni mukaan kivi-kauden asuinpaikan kunnollinen tutkiminen Perä-Pohjassa vaatii nykyään vähintään 4000 - 5000:- jos ne vähänkin ovat Niskanperän Niskan kaltaisia.

Helsingissä 6/5 1939.

Jama Leppäaho

N° 54

Litt. A.

Geograf Karta
öfver

Korkala Skifteslags Ägor i
Rovaniemi

Socken och Kemi härad
af
Uleåborgs län

Upptecknad åren 1850-51, -52, -53.

af

Adolf Törnudd

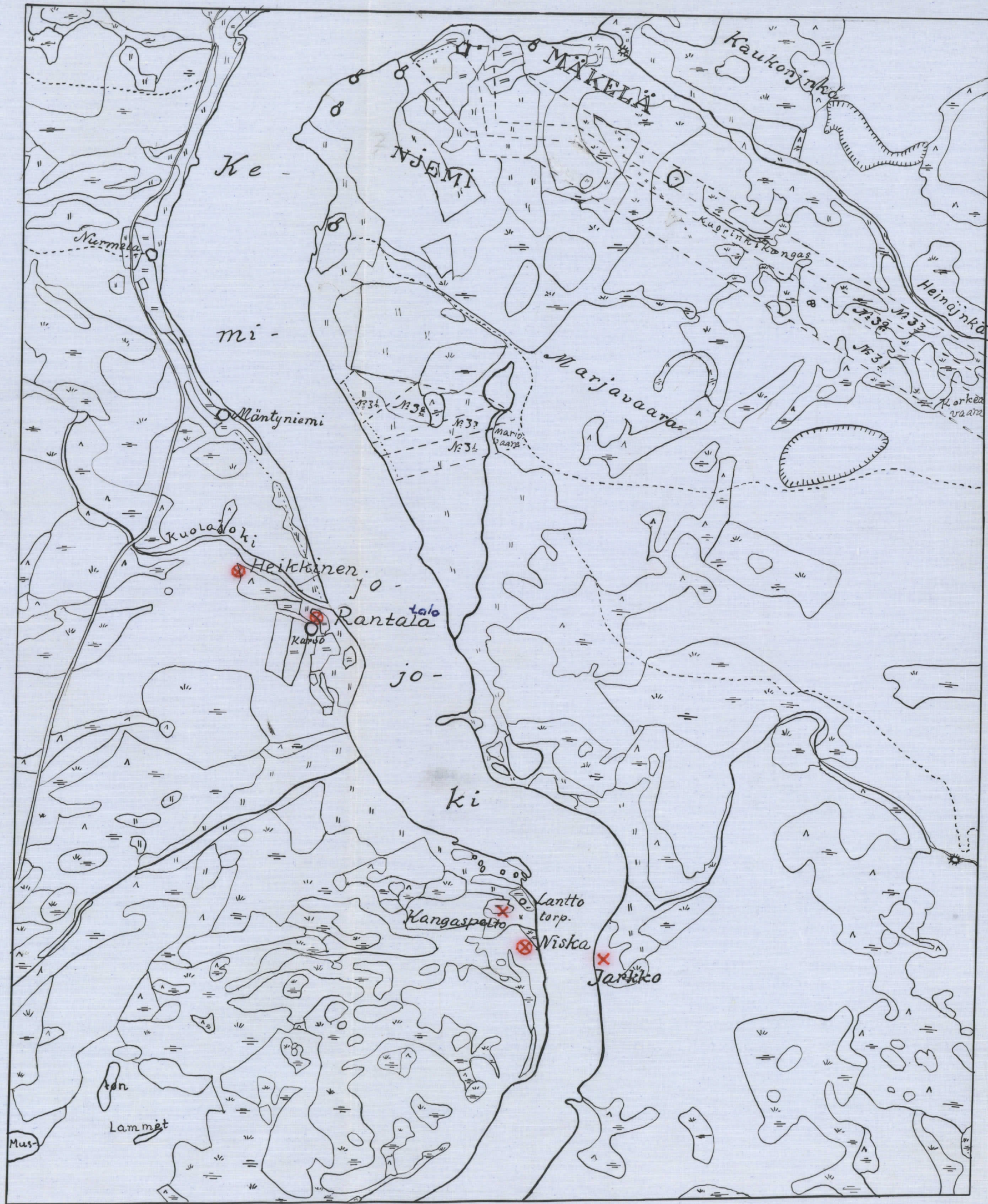
Ö.O. komiss. Landtmätare.

1:20,000 m.

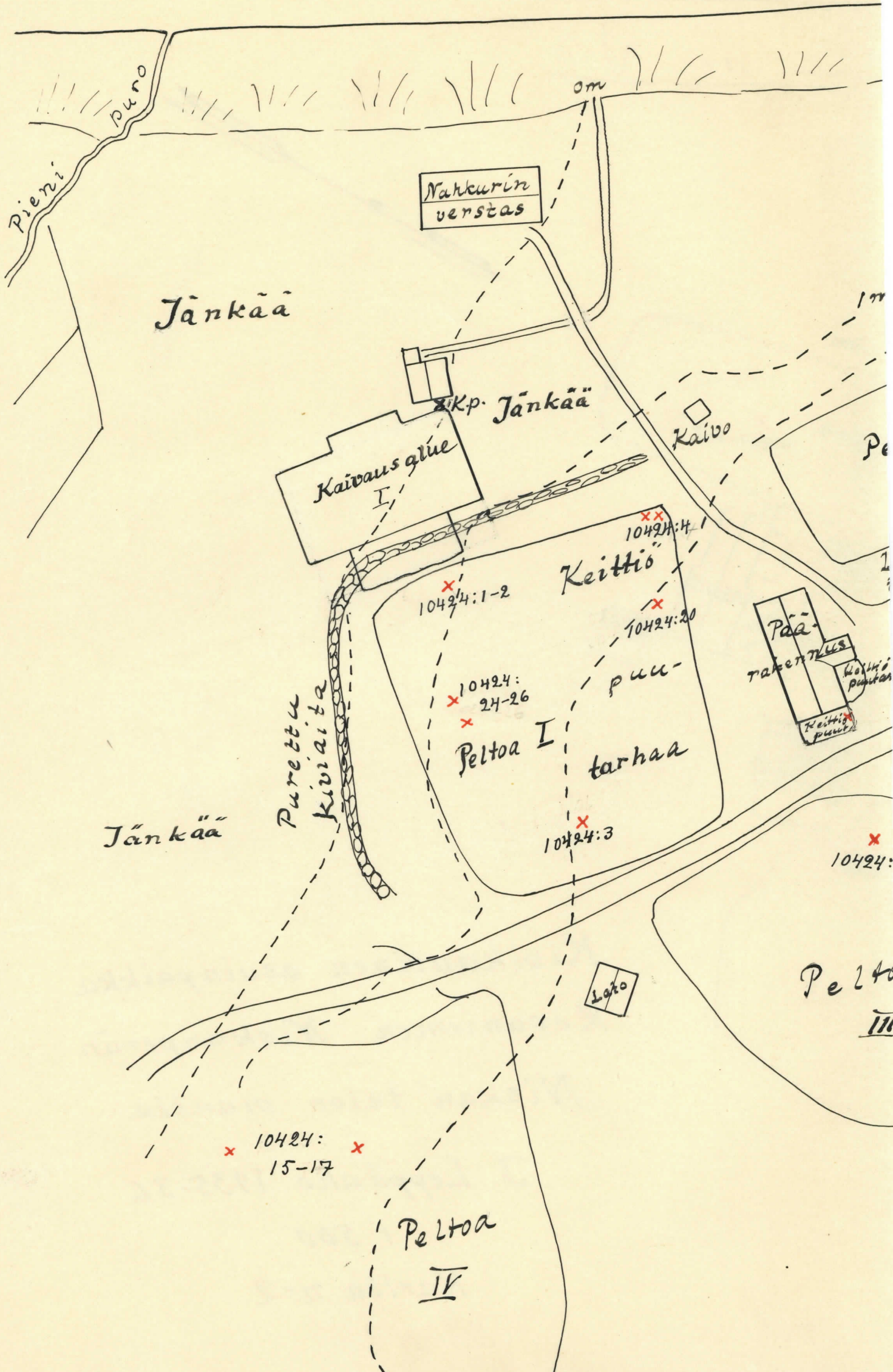
Kop. Maanmittaushallituksenessa

K. H. - 37.

Kartta n° 1.

Kemijoki Valajaskoski

Nakkurin
verstaas

Jänkää

Kaivausalue
I

Kp. Jänkää

Kaivo

Keittiö

x 10424:1-2

x 10424:20

x 10424:
24-26

Peltoa I

puu-
tarhaa

Pää-
rakennus
Keittiö
puu-
pöytä

Jänkää

Parettu
kiviaita

x 10424:3

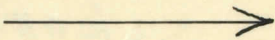
x 10424:

Lato

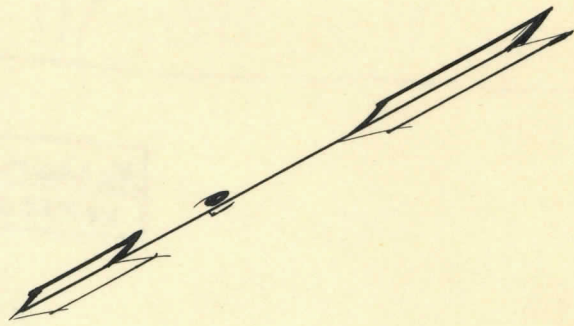
Peltoa

x 10424:
15-17 x

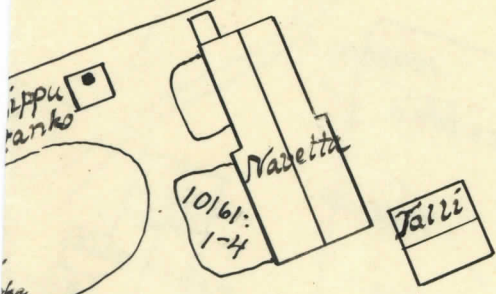
Peltoa
IV

Handwritten scribbles or symbols at the top of the page.

-3m
1+04
10424:6-7.
II

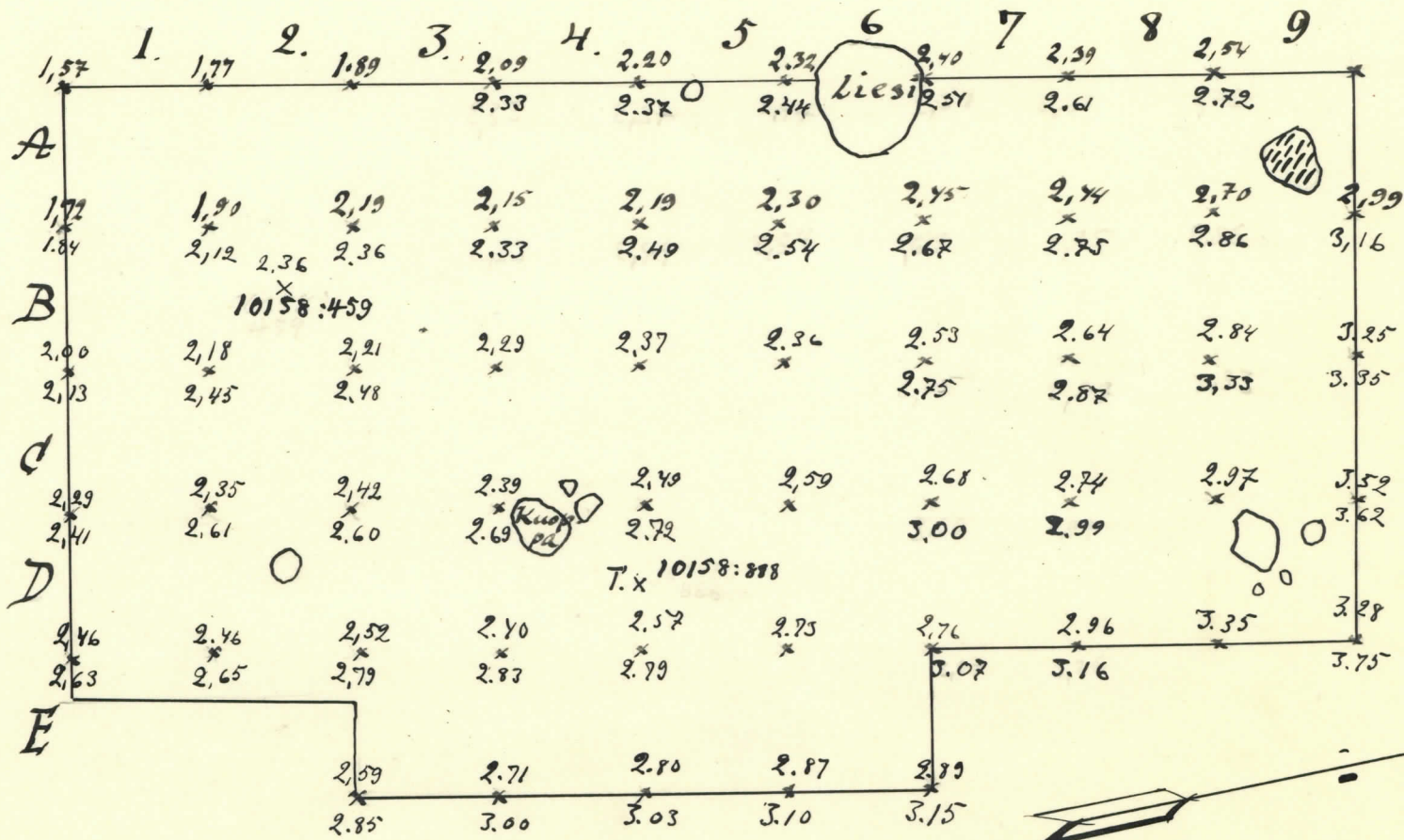

10424:5
X
Tupa-
rakennus

21-22

Kivikautinen asuinpaikka
Rovaniemen Niskanperän
Niskan talon maalla

J. Leppäaho 1935-36
1:500
Kartta n:2

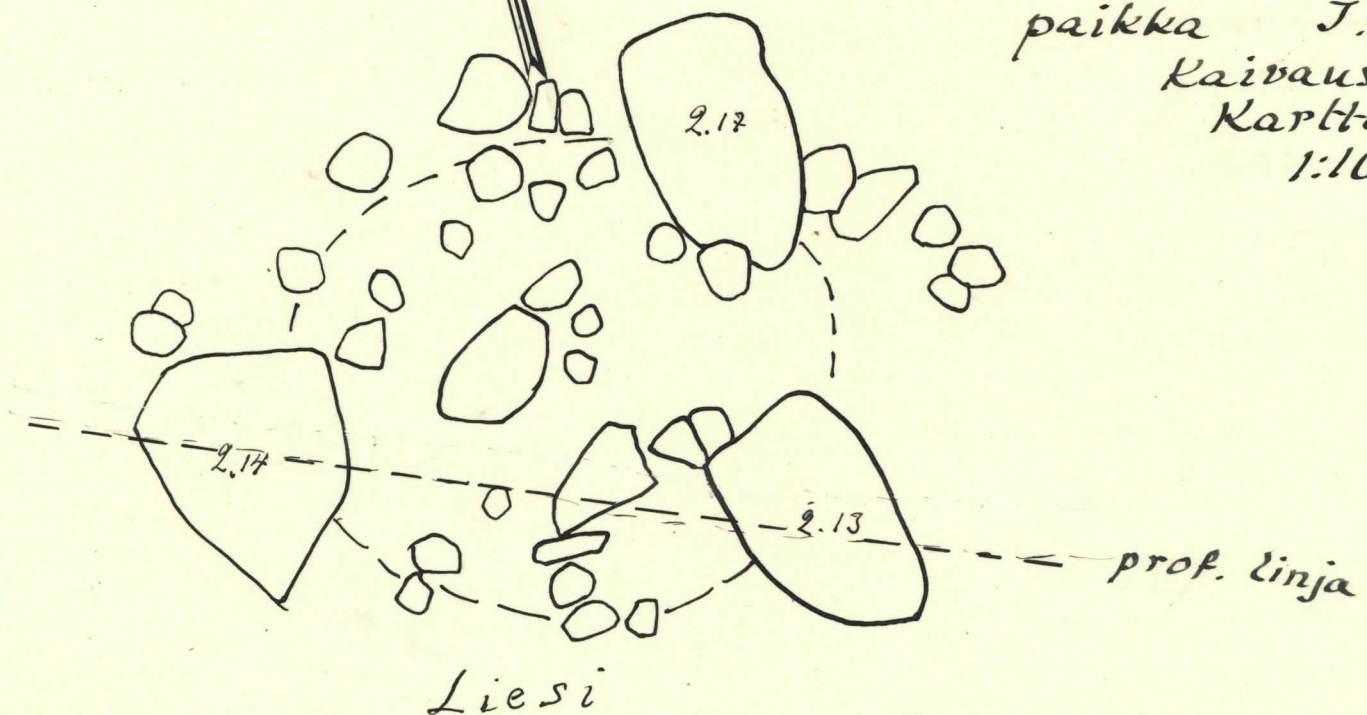

(X) = F

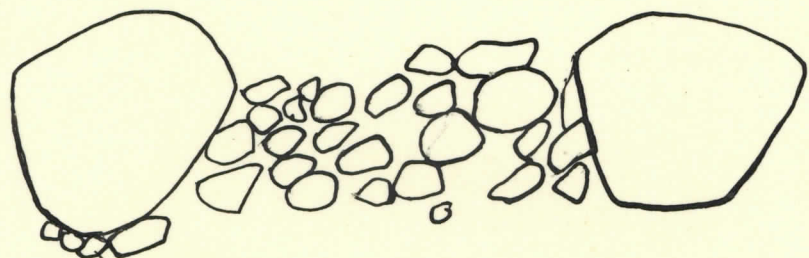
Rovaniemi, Niskanperän
 Niskan kivikautinen asuin-
 paikka. J. L. -55.
 Pannituskartta
 Kaivausalue 3
 1:100

Rovaniemi. Niskanperän
Niskan kivikautinen asuin-
paikka J. L. -35.

Kaivausalue I
Kartta n:o 4
1:10

Liesi

Isketty kivi

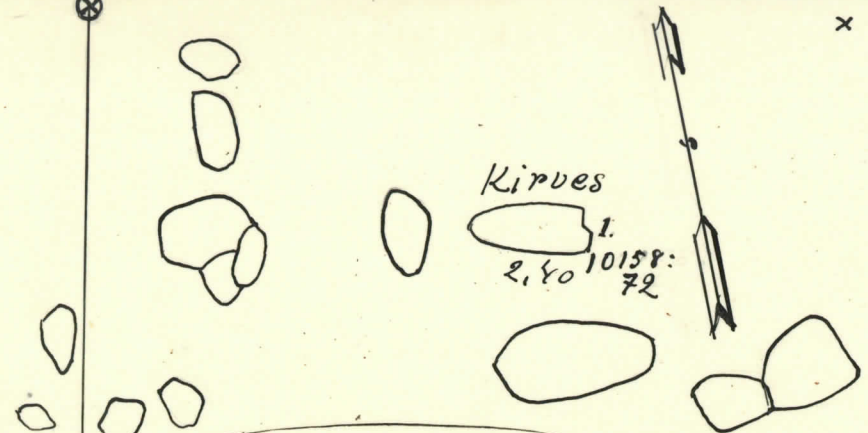
Lieden poikki leikkaus

Kaiv. alueen reuna

A3

Rovaniemi. Niskanperän
Niskan kivikautinen asuin-
paikka. S. L. - 35.
Kaivausalue
Kartta n: 5
1:10

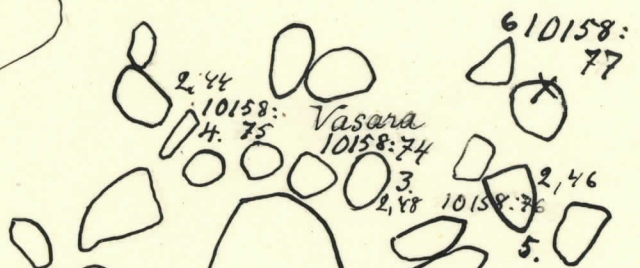
Kain. alueen reuna

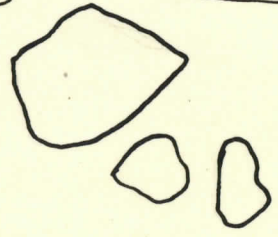
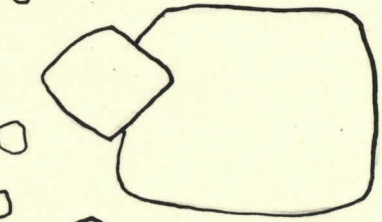
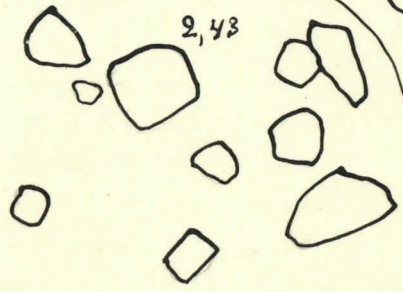
2,27 10158:
7. 78

Iskukivi

A30

2 Kaavin
2,47 10158: 73

A 6

x

2,51
x

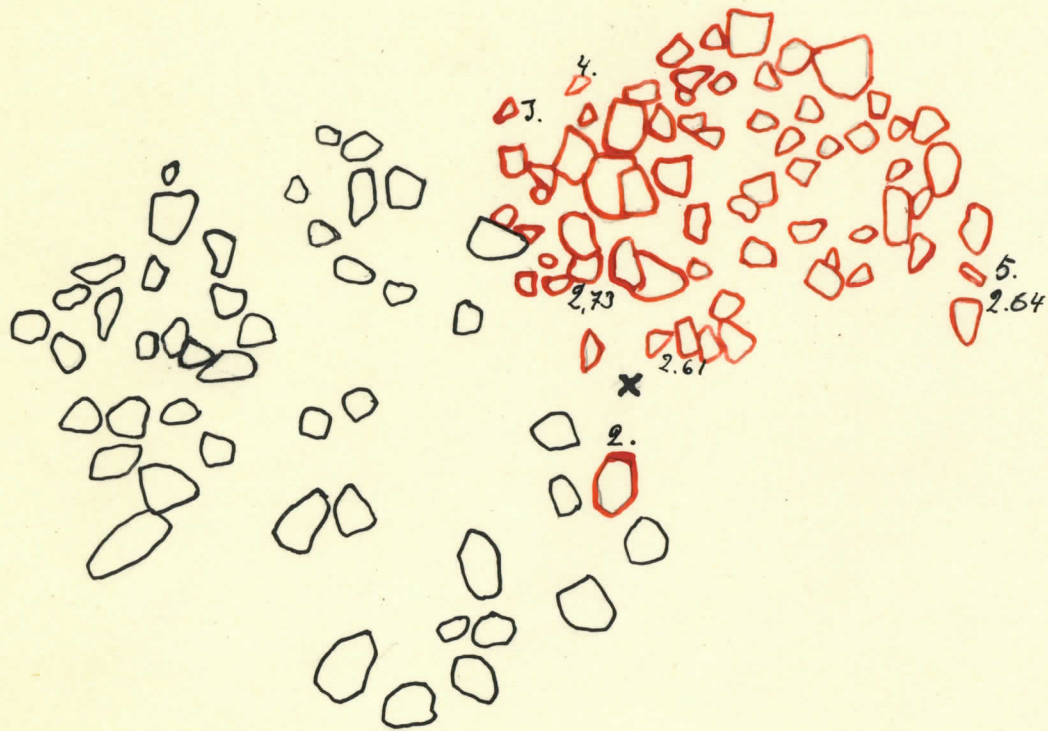
1. x

A 7

2,61
x

A 8

2,72
x

x

4.

J.

2,73

5.

2,64

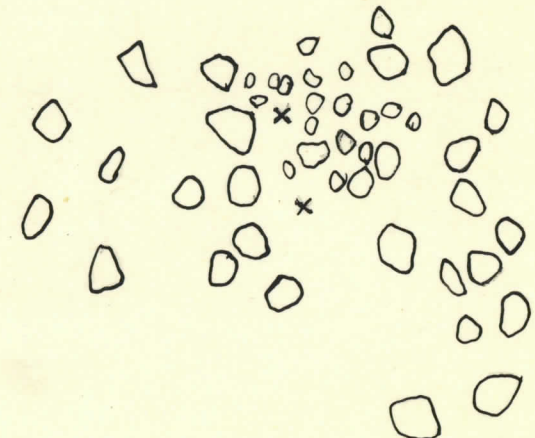
2,67

2.

2,75
x

3,86
x

Rovaniemi Niskanperän
 Niskan kivikautinen asuin-
 paikka 1:20. J.L. -35.
 Kaivausalue I
 Kartta 6.

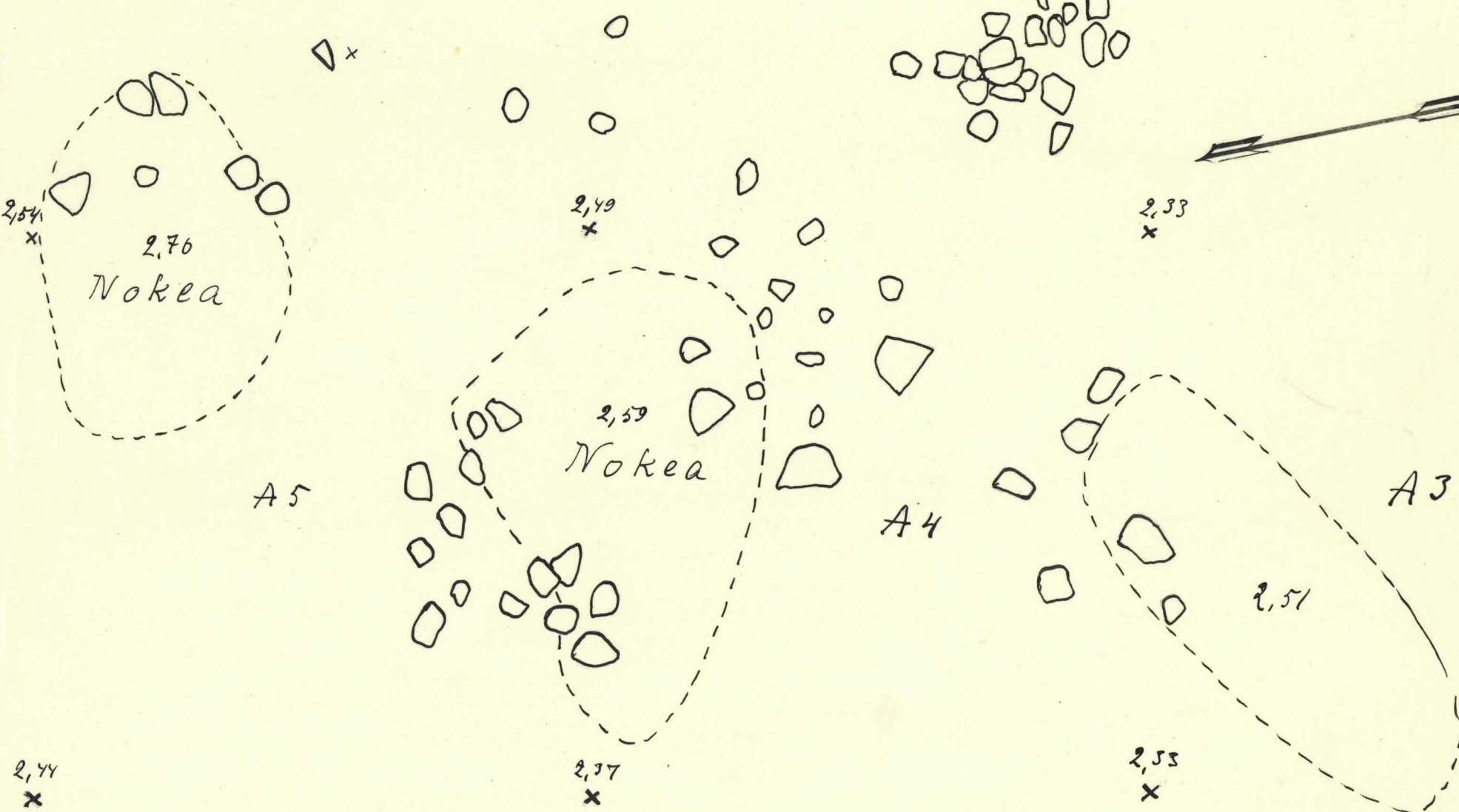
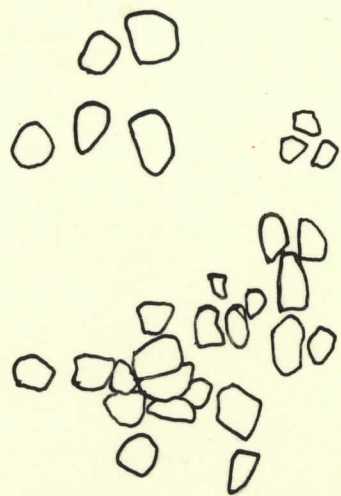
2,75
x

2,87
x

3,53
x

x

Rovaniemi, Niskanperän
Niskan kivikautinen asuin-
paikka. 1:20. J.L. 35
Kaivausalue I
Kartta 7.

2,44
x

2,37
x

2,53
x

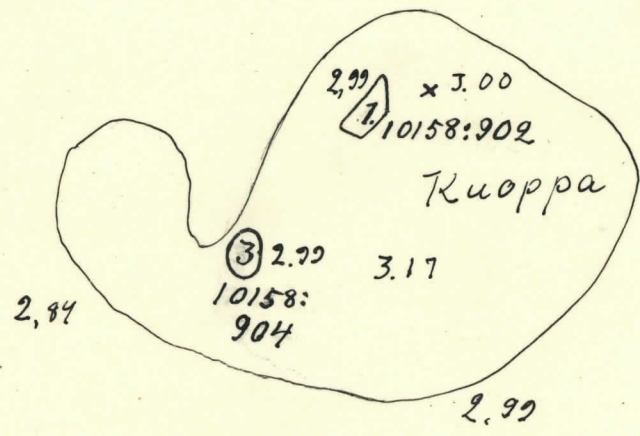
Rovaniemi Niskanperän
Niskan kivikautinen asuin-
paikka. 1:20. J.L. -35
Kaivausalue I
Kartta 8.

C7

C6

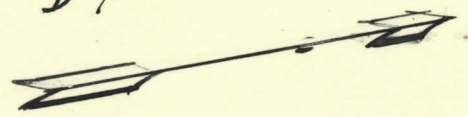
10158:938
Taltta
2.97 2.99
x

x

D6

D7

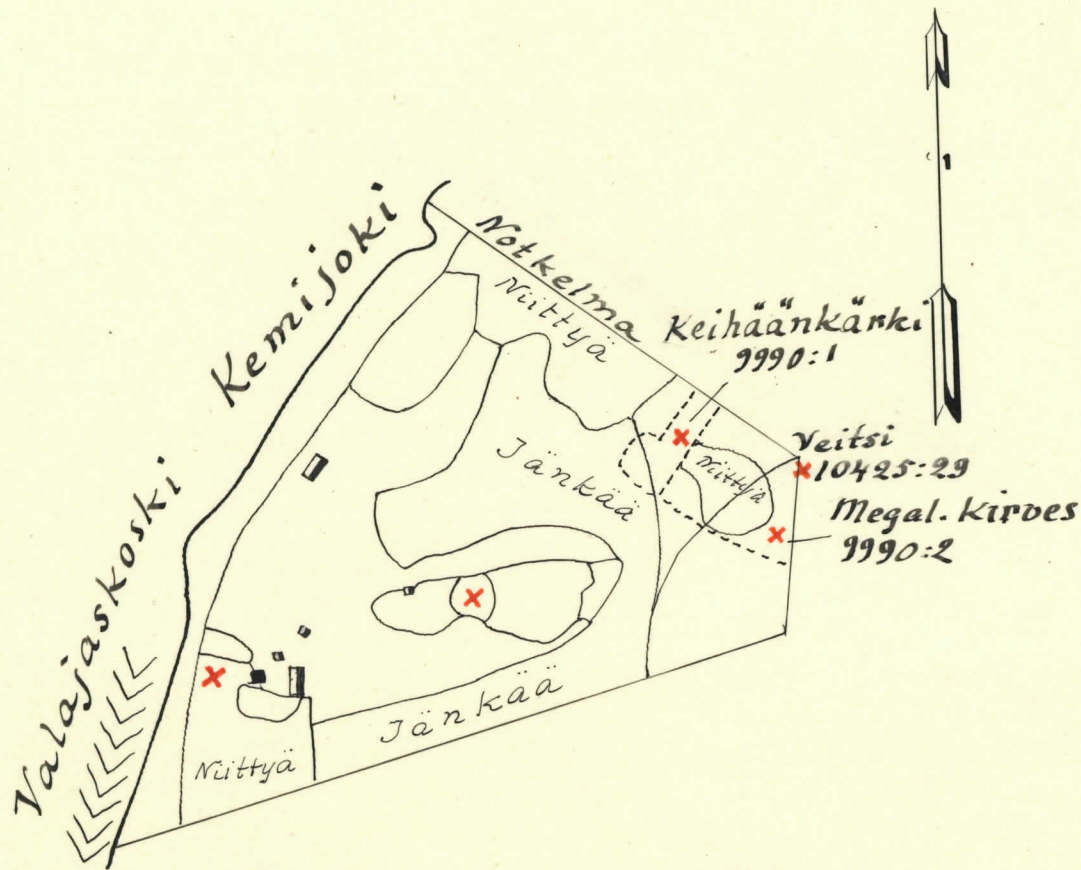
2 Kirves
2.96
10158:903

x

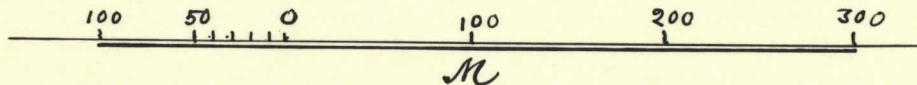
x
3.07

x
3.16

Kartta n° 10
Jarkon tila (13¹⁹) Rovaniemen kunnan
Muurolan kylässä, Alkuperäisen kartan
tehnyt maanmittausinsinööri S.A. Kallio 1930

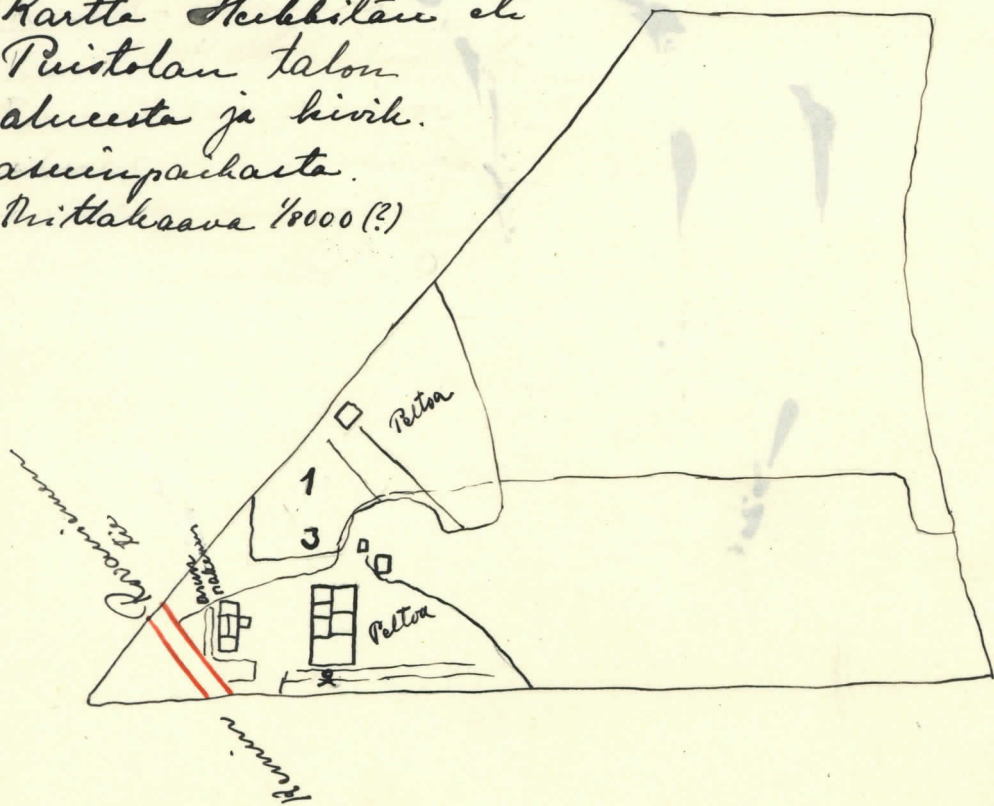

x = löytöpaikka

Poanemi Rautiosaari.
Kartta Skibbitan eli
Puistolau talon
alueesta ja hiirik.
asuinpaikasta.
Mittakaava 1:8000 (?)

Kartta N° 11.

N: 1-3 = 10529:1-3.

Filmi 18190

J. L. Yppäs -35

Rovanieemi, Niskangerän Niskan kivikuntien
 asuinpaikka koillisesta Kemijoen vastarannalta
 valokuvattuna.

Filmi 18191

J. L. Yppäs -35

Kuiviyttä, Niskan talo ja asuinpaikka Lant-
 ton torpan vanhalla paikalla päin valoku-
 vattuna.

Kuivausalue I (1935).

Filmi 12192.

J. L. Leppänen -35

Ronniemi, Niskangerä, Niskan hiirikantainen asuin-
paikka. Kuivausalue I ennen tutkimista. Sun-
ta luode.

Filmi 12193

J. L. Leppänen -35

Kuva kuin yllä, mutta tutkimusten jälkeen.

Filmi 12194.

J. L. Leppänen -35

Kuva kuin yllä, mutta sunnunta pohjois-
koillinen.

Kaivansalatut I (1935).

← 10158;938

← 10158;902

← 10158;904

← 10158;903

J. Leppäaho-35

Filmi 1E195

Rovaniemi Niskomperä Niskan kivik. asuinpaikka. Pohjamaata nro 26 etc. kohdalla löytäneen vertaakart-
taan n:o 8 Suunta on luode.

Filmi 1E196

J. Leppäaho-35

Kuivalla. Pohjamaata runolussa A 8-7. Suun-
ta knt ahvinkin lounas. Vertaakarttaan n:o 6

Filmi 1E197

J. Leppäaho-35

Kuivalla. Liesi pohjamaassa runolussa
B8. Suunta linsi. luode. Vertaakarttaan n:o 6

Filmi 12198

J. Leppänen-35

Rovanielemi, Niskaperä, Niskan kivik. seinä-
paikka. Liesikiveystä linjalla B-C. jäi kii-
reen ruoksi kartoittamatta ja kartoitus mer-
kitsemättä. Suunta on lounsi.

Filmi 12199

J. Leppänen-35

Kuivayllä. Sama kuva kuin n:o 12202, mutta
otettu kaivauksen kestäessä vähän ennen viimek-
simäinähtä. Kuva miltei suoraan yllääl-
tä.

Kuivansalut I (1935).

Filmi 18800

J. Leppänen - 35

Ruonniemi, Niskunperä, Niskan kivik. asuinpaikka.
Päällimmäinen liesikiveys roudussa A3. Vertaa
karttaan n:o 4. Suunta pohjoiskoillinen.

10158:7E →

Filmi 18801.

J. Leppänen - 35

Kuivansalut. Alempi liesikiveys t. liesikivosa
roudussa A3 löytäneen. Vertaa karttaan n:o
5. Suunta itäkoillinen.

Filmi 18802.

J. Leppänen - 35

Kuivansalut. Varsinaisen (alomp) liesikiveys
roudussa A6 ennen pohjan asti kaivamis-
ta. Tätä varsinaista liesikiveystä ei eh-
ditty karttauttaa.

Kaivausalue II (1936)

Filmi 18803.

J. Leppänen-36

Ronniemi, Niskanperä, Niskan kivik. asuinpaikka.
Kaivausalue II ennen tutkimuksen kiviiden kulturen
poistamista. Suunta länsiluode.

Filmit 18804-05

J. Leppänen-36

Kain yllä. Kaivausalue II tutkimuksen jälkeen.
Suunta pohjoiskoillinen.

Filmit 18806-07

J. Leppänen-36

Kain yllä. Kaivausalue II tutkimuksen jäl-
keen. Suunta lounas.

Kaivausalue II (1936).

Filmi 7EE08-09

J. Lyytikäinen-36

Ronaniemi Niskanperä, Niskan kivik. asuinpaikka. Kaivausalueen pohjoisosa tutkimusten jälkeen. Suunta pohjoisluode. "Kodanpohja" I oikeassa alakulmassa. "Kodanpohja" II kivusta näkemälle.

Filmi 7EE10

J. Lyytikäinen-36

Kuini yllä. "Kodanpohja" I:n siisiä ja löydyksiä. Vertaa karttaan. Suunta on länsiluode.

Filmi 7EE11.

J. Lyytikäinen-36.

Kuini yllä. "Kodanpohja" I laakkeen pään vatsakuonattuna.

Kaivansalut II (1936)

Filmi 7227E.

J. L. Eppänen -36

Rovaniemi, Niskampere, Niskan kivik. asuinpaikka. "Kodanpohja" I kaakkoisen puolen valokuvattuina.

Filmi 7227B.

J. L. Eppänen -36

Kuiva yllä, mutta lähempänä ja matalalta valokuvattuina. Seinän pohjarallit näkyvät hyvin selvinä.

Filmi 7227A

J. L. Eppänen -36

Kuiva yllä, mutta etelään valokuvattuina.

Kairausalue II (1936).

Filmi 78875.

J. Leppäaho-36

Rovanemi, Niskanperä, Niskan kivik. asuin-
paikka. "Kodanjohja" I suunnitteen poh-
joiseen päin valokuvattuina.

Filmi 78876

J. Leppäaho-36.

Kuivn yllä. "Kodanjohja" II ja tiesi lin-
naaseen päin valokuvattuina.

Kairausalue II (1936)

Filmi 72277.

J. Leppänen-36

Rovaniemi, Niskunperä, Niskan kivik.
asuinpaikka. "K. d. a. p. d. j. a." II:n tiesi
etelälounaaseen valokuvattuina.

Filmi 72278.

J. Leppänen-36

Kivien yllä. Pohjamaata roudun B4:n etc. kelt-
dalla. Kourutaltoa 10423; 1028 näkyä keskelle ku-
rassa. Suunta etelä.

Filmi 78879.

J. Leppänen 36

Rovaniemi Niskanperä, Niskan talo. Talon narvetta, jonka edestä emäntä Wilhelmiina Niska kertoi löytäneensä esineet 70167:1-4. Leppänen on keuhkairauksissa ei paikalla havaittu enää mitään kivik. asutukseen viittaavia merkkejä. Vertaa pääkarttaan.

Filmi 18880.

J. Leppäaho-35

Rovaniemi Niskauperi, Jarkko (Talvensaari). Talon
päärakennus suunnilleen pohjoiseen päin valoa
kuvattuna. Päärakennus sijaitsee todennäköisesti
myös kivik. asuinpaikalla, sillä sen sekä joen, että pi-
han puolel-
ta on löy-
tyjä.

Filmi 18881.

J. Leppäaho-35

Kuiva yllä. Talon keuhkupuolella olevaa "Tallijän-
gän kotoa". Mies seisoo keuhkänkärjen 9990:1:n
löytöpaikalla. Sunnunta (keuhkunen) pohjoinen

Filmi 18882

J. Leppäaho-35

Kuiva yllä, mutta sunnen kärkeen 9990:2 löy-
töpaikka. Sunnunta pohjoisluode.

Filmi 18883.

J. Leppänen-35

Rovaniemi, Niskauperi Rantatalon (Kalle Nioka)
kivik. asuinpaikka, Kemijokeen viettävä
ranta-rinne (1016E). Tustulla Marjavan
rat. Löytöjä - on suurin yläpästä.

Kudajoki →

Kemijoki

Filmi 12224.

J. Leppänen v. 35

Rovaniemi Niskanperä Heikkisen kivik.
asuinpaikka. Peltorinne, josta löydöt 10164 ja
10427 ovat saadut. Talo on puolisen sata m.
pohjoiseen. Taustalle pieni Kudajoki ja Mar-
jaraarat.